

Εθνική νομοθεσία και τεχνική εναρμόνιση με δίκαιο ΕΕ

ΚΟΙΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΕΧ-ΕΛΟΤ «ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ»

ΑΘΗΝΑ, 22-3-2017

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΩΣΤΟΥΛΑ, ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΘΕΣΜΙΚΩΝ, ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

1. Νομική φύση πράξεων ΕΕ και προσαρμογή εθνικού δικαίου
2. Εθνικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το ειδικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ
3. Διαδικασία εναρμόνισης με πράξεις ΕΕ τεχνικού χαρακτήρα

1. Νομική φύση πράξεων ΕΕ και προσαρμογή εθνικού δικαίου

Κανονισμοί

Νομική φύση

Αυτοδικαίως μέρος της εθνικής έννομης τάξης

(δεν ενσωματώνονται, δεν γνωστοποιούνται, δεν κυρώνονται)

Άμεση και γενική ισχύς

Δεσμευτικότητα ως προς όλα τα μέρη τους

Ομοιογενής ρύθμιση μίας κατάστασης

Δεσμεύουν τα εθνικά δικαστήρια

Εθνικά μέτρα εφαρμογής

Εξειδίκευση, διευκόλυνση της εφαρμογής τους
(παράλειψη= παράβαση)

Ειδικοί περιορισμοί:

Πλαίσιο ρητής εξουσιοδότησης

Σκοπός άμεσης εφαρμογής του Κανονισμού

Τήρηση σκοπού του Κανονισμού

Αποφυγή επανάληψης διατάξεων άμεσης ισχύος

→ απόκρυψη του χαρακτήρα του ως πράξης ΕΕ

→ ασάφεια ως προς την τυπική ισχύ του

Οδηγίες

Προσέγγιση εθνικών νομοθεσιών

Ορίζουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα

Δεν έχουν άμεση ισχύ

Προσαρμογή εθνικού δικαίου εντός ορισμένης προθεσμίας (ούτε αργότερα, ούτε νωρίτερα)

Μη υποχρεωτική μεταφορά μόνο όταν αυτή δεν έχει νόημα για γεωγραφικούς λόγους

Άμεσο αποτέλεσμα οδηγίας (παρέλευση προθεσμίας):

Δεν εφαρμόζονται πλέον οι εθνικές διατάξεις που είναι αντίθετες με το περιεχόμενό της

Ενεργοποιούνται τα δικαιώματα που απονέμει η οδηγία

Οι ιδιώτες μπορούν να την επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και των διοικητικών αρχών

Τα δικαστήρια τη λαμβάνουν υπόψη τους αυτεπάγγελτα

Αποφάσεις

Ειδική εφαρμογή

Αποδέκτες: κράτη μέλη- ιδιώτες

Ρύθμιση μεμονωμένων περιπτώσεων κατά τρόπο δεσμευτικό

Άμεση εφαρμογή

Υπόχρεοι: αυτοί προς τους οποίους απευθύνονται

Περιεχόμενο: πράξη, παράλειψη, χορήγηση δικαιώματος

Πράξεις μη νομοθετικού χαρακτήρα

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

Εκδίδονται από την Επιτροπή
Εξουσιοδότηση σε νομοθετική πράξη

Εκτελεστικές πράξεις

Εγκρίνονται από την Επιτροπή ή
από το Συμβούλιο

Εύρος εξουσιοδότησης:

Τροποποίηση ή συμπλήρωση **μη
ουσιωδών** στοιχείων μιας νομοθετικής
πράξης

Ομοιόμορφη εφαρμογή
ορισμένων μέτρων εντός της ΕΕ

2. Εθνικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το ειδικό κανονιστικό πλαίσιο ΕΕ

Οδηγία 2015/1535/ΕΕ

για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών

Τεχνική προδιαγραφή: ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος

Άλλη απαίτηση: απαιτήσεις εκτός τεχνικών προδιαγραφών για λόγους προστασίας καταναλωτών ή περιβάλλοντος

Κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες: απαίτηση γενικής φύσης σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες

Περιλαμβάνονται και τα τεχνικά πρότυπα

De facto τεχνικοί κανονισμοί: μέτρα τα οποία δεν είναι υποχρεωτικά από μόνα τους (πρότυπα, επαγγελματικοί κώδικες ή κώδικες ορθής πρακτικής), αλλά η τήρησή τους ενθαρρύνεται, διότι αποτελεί τεκμήριο πιστότητας του προϊόντος ή της υπηρεσίας προς τις διατάξεις των εν λόγω μέτρων

Εκούσιες συμφωνίες: τήρηση προς το δημόσιο συμφέρον τεχνικών προδιαγραφών

Προδιαγραφές/ απαιτήσεις/ κανόνες περί υπηρεσιών, που συνδέονται με **φορολογικά ή οικονομικά μέτρα** και επηρεάζουν την κατανάλωση προϊόντων ή υπηρεσιών, ενθαρρύνοντας την τήρηση των τεχνικών αυτών προδιαγραφών ή άλλων απαιτήσεων ή κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες

Υποχρεωτική εφαρμογή

Γνωστοποίηση – σκοπός

Πρόληψη **αδικαιολόγητων εμποδίων** μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την ελεύθερη διακίνηση προϊόντων (κατάργηση διατάξεων που είναι αντίθετες προς το δίκαιο ΕΕ)

Εξασφάλιση **πλήρους ενημέρωσης** των οικονομικών φορέων σχετικά με τα δικαιώματά τους

Βελτίωση εθνικών ρυθμιστικών διατάξεων (εκ των προτέρων αποφυγή προβλημάτων, αποφυγή διαδικασιών παράβασης)

Προσδιορισμός των τομέων όπου **η εναρμόνιση είναι πραγματικά αναγκαία**

Διαφάνεια και έλεγχος των εν λόγω κανονισμών από το σύνολο των ενδιαφερομένων (Επιτροπή + κ-μ)

Γνωστοποίηση – διαδικασία

Φορέας: τα κράτη μέλη

Προς: Επιτροπή + λοιπά κ-μ

Περιεχόμενο: όλα τα σχέδια τεχνικών κανόνων που αφορούν προϊόντα και υπηρεσίες
νόμοι, κατ' εξουσιοδότηση πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα
εγκύκλιοι, κατευθυντήριες οδηγίες, εθελοντικές συμφωνίες

Χρονικό σημείο: πριν από την έγκρισή τους στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας (μορφή σχεδίου)
σε στάδιο κατά το οποίο μπορούν να γίνουν ακόμη επί της ουσίας αλλαγές

Τεκμήριο κοινοποίησης:

Παραπομπή της οδηγίας είτε στο κείμενο των νέων τεχνικών κανόνων είτε αυτό συνοδεύει το νομοθετικό κείμενο κατά τη δημοσίευσή του (κατά τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών)

«Νέο νομοθετικό πλαίσιο»

Οι κοινές βασικές απαιτήσεις καθίστανται υποχρεωτικές από τη νομοθεσία

Ομοιογενές εύρος προϊόντων που καλύπτονται

Τομείς/κίνδυνοι κατάλληλοι για τυποποίηση

Μέσα πολιτικής:

- **Ψήφισμα του Συμβουλίου της 10-11-2003** σχετικά με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ενίσχυση της εφαρμογής των οδηγιών της νέας προσέγγισης»
- **Έκδοση οδηγιών**, με τις οποίες ευνοήθηκαν ολόκληροι βιομηχανικοί τομείς από την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων (για την ασφάλεια των μηχανών και παιχνιδιών, του ηλεκτρικού εξοπλισμού χαμηλής τάσης, των συσκευών αερίου, των ανελκυστήρων και σκαφών αναψυχής, των μετρητικών και μη αυτόματων ζυγιστικών οργάνων)
- **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων
- **Απόφαση αριθ. 768/2008/ΕΚ** για το κοινό πλαίσιο εμπορίας προϊόντων

Κανονισμός 765/2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων

Νομοθετικό πλαίσιο

ευρύ, οριζόντιο, συμπληρωματικό των διατάξεων της ενωσιακής νομοθεσίας

Προϊόντα που επωφελούνται από την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών στο εσωτερικό της ΕΕ

Προστασία δημοσίων συμφερόντων

Προδιαγραφές για την υγεία, ασφάλεια, προστασία καταναλωτών, περιβάλλοντος

Αναλογικότητα

Περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας προϊόντων ανάλογα με το βαθμό κινδύνου ή συμμόρφωσης και σύμφωνα με τη νομοθεσία ΕΕ

Απόφαση 768/2008

Πλαίσιο **κοινών γενικών αρχών και διατάξεων** αναφοράς για την κατάρτιση της «νομοθεσίας εναρμόνισης» (νομοθεσία που εναρμονίζει τους όρους εμπορίας των προϊόντων).

Πολιτική δέσμευση των τριών οργάνων της ΕΕ: ΕΚ, Συμβουλίου, ΕΕ

Δεν έχει αποδέκτες

≠ άμεση ≠ έμμεση εφαρμογή

Δυνατότητα απόκλισης από τις γενικές αρχές, εάν:

- απαιτείται λόγω των ιδιαιτεροτήτων του οικείου τομέα
- υφίστανται ήδη πλήρη νομικά συστήματα
- αιτιολογείται η παρέκκλιση

Οδηγίες τεχνικού χαρακτήρα

Μέσο πολιτικής για την προώθηση του νέου νομοθετικού πλαισίου

Ειδικός χαρακτήρας (ασφάλεια μηχανών και παιχνιδιών, ηλεκτρικός εξοπλισμός χαμηλής τάσης, συσκευές αερίου, ανελκυστήρες, σκάφη αναψυχής, μετρητικά όργανα)

Ολοκληρωμένο σύστημα: κάλυψη με ομοιογενή τρόπο διαδικασιών ευρέως φάσματος: κοινοποίηση, διαπίστευση, αξιολόγηση της συμμόρφωσης, σήμανση CE και εποπτεία αγοράς

Κοινές βασικές απαιτήσεις (απόδοσης και λειτουργίας): καθίστανται υποχρεωτικές, αποφυγή τεχνικών λεπτομερειών

Παράλληλη ρύθμιση θέματος από οδηγία και κανονισμό:

Lex specialis: οι διατάξεις θα πρέπει να εξετάζονται μία προς μία, ώστε να εφαρμόζεται η πιο ειδική, ≠ κατώτερης τυπικής ισχύος σε σχέση με τους Κανονισμούς

Αιτιολόγηση επιλογής στο εθνικό μέτρο μεταφοράς: προοίμιο, αιτιολογική έκθεση, εισηγητική έκθεση

3. Διαδικασία εναρμόνισης με πράξεις ΕΕ τεχνικού χαρακτήρα

Καίρια σημεία εναρμόνισης (διαδικασία)

Καταγραφή πεδίου: ήδη υφιστάμενες ρυθμίσεις (ανακοίνωση), διατάξεις αντίθετες με το περιεχόμενο της Οδηγίας (κατάργηση), περιοριστικοί όροι οδηγίας (π.χ. ρήτρες ελεύθερης κυκλοφορίας)

Επιλογή εθνικού μέτρου μεταφοράς

φύση ρυθμιζόμενου θέματος, νομική φύση μέσου εναρμόνισης οδηγίας που τροποποιείται, ιεραρχία κανόνων δικαίου

Αναφορά πράξης που ενσωματώνεται

Έγκαιρη εμπλοκή συναρμόδιων υπουργείων

Έγκαιρη ενημέρωση ΓΓΚ ως προς το μέσο μεταφοράς και προσκόμματα

Νομοθετικά εργαλεία εναρμόνισης

ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου»

Προσαρμογή με κανονιστικές πράξεις στις διατάξεις του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου ΕΕ

Δυνατότητα εναρμόνισης δυνάμει:

υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων – εφόσον καλύπτουν το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας

κυα – αντικείμενο τεχνικού χαρακτήρα από όσα απαριθμούνται περιοριστικά στο νόμο

π.δ. – σε κάθε άλλη περίπτωση

+ θέσπιση αναγκαίων οργανωτικών και εκτελεστικών μέτρων (σύσταση νέων οργάνων, ίδρυση θέσεων, καθορισμός αρμοδιοτήτων και διοικητικών διαδικασιών, θέσπιση κυρώσεων)

Εξουσιοδοτικές διατάξεις για εναρμόνιση πράξεων επί μέρους θεματικών (π.χ. θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού)

νόμος

Καίρια σημεία εναρμόνισης

Σκοπός οδηγίας – κείμενο + προπαρασκευαστικά έγγραφα

Γλώσσα

Νόμος – εξουσιοδοτικές διατάξεις

Υιοθέτηση όλου του πλαισίου για την εφαρμογή της οδηγίας

Διαδικασίες που αφορούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή άλλα κράτη μέλη: δεν ενσωματώνονται

Κριτήρια εναρμόνισης

Πλήρης εφαρμογή των οδηγιών: επανάληψη των επιταγών της με δεσμευτικές, εξειδικευμένες νομικές διατάξεις στον τομέα που αυτή αφορά,

Ακριβές, σαφές και διαφανές νομοθετικό πλαίσιο: οι εφαρμοστές πρέπει να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους

π.χ.

καταναλωτές → δυνατότητα να υποβάλουν καταγγελίες προς τις αρμόδιες αρχές, εξέταση των καταγγελιών

εποπτεία της αγοράς: πλαίσιο που προβλέπει διορθωτικά μέτρα, απαγορεύσεις, αποσύρσεις ή ανακλήσεις

περιγραφή υποχρεώσεων: σαφής διάκριση των ρόλων στην αλυσίδα διανομής (κατασκευαστής εισαγωγέας, διανομέας)

Κυρώσεις

Αρμοδιότητα εθνικού νομοθέτη:

Υιοθετεί ορισμένο πλαίσιο

Ορίζει το βαθμό αυστηρότητας

Επαυξάνει κατά την κρίση του τις κυρώσεις

Ορισμός αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης

Ορισμός τρόπου άσκησης δικαιώματος ακρόασης

Εφαρμοζόμενο πλαίσιο αρχών:

Αναγκαιότητα, αναλογικότητα, αποτελεσματικότητα, μη εισαγωγή διακρίσεων

Ο αντίκτυπος από τις επιβαλλόμενες κυρώσεις δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από εκείνον που είναι αναγκαίος για την επίτευξη των στόχων της εποπτείας της αγοράς

Φύση των κυρώσεων

διοικητικές: με όλα τα μέσα εναρμόνισης

(π.χ. πρόστιμο, σύσταση για διορθωτικές ενέργειες, προσωρινή δέσμευση, απαγόρευση κυκλοφορίας και διαθεσιμότητας προϊόντων, προσωρινή ή οριστική αφαίρεση άδειας)

και/ή

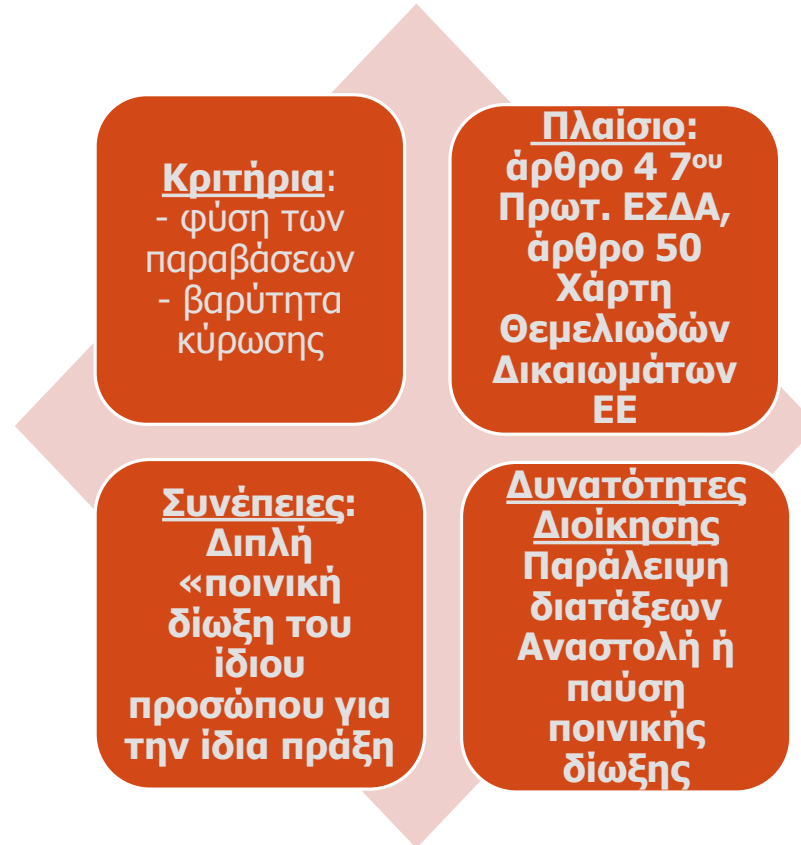
ποινικές – μόνο με π.δ. ή νόμο

Δεν προσδίδεται αναδρομική ισχύς

Αρχή αναλογικότητας κυρώσεων

Αρχή ne bis in idem

Αρχή ne bis in idem

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!
marianna.kostoula@ggk.gr